

ПАРТНЕРСЬКА ПЕДАГОГІКА В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

Відображено основні засади педагогіки партнерства як однієї з головних ідей концепції Нової української школи, місія якої полягає у тому, щоб допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини. Партнерська педагогіка набуває вагомого значення як вектор гуманного і творчого підходу до кожного учасника освітнього процесу.

Проаналізовано процес становлення партнерської педагогіки в Україні, досліджено закордонний досвід її формування та наведено приклади ефективної дії педагогіки партнерства в окремих країнах. Розкрито принципи, методологічні підходи й шляхи її реалізації в сучасних умовах реформування середньої освіти. Констатовано, що педагогіка партнерства з кожним роком доводить свою необхідність у досягненні головної мети сучасного світу – створення нового гуманного суспільства. Наголошено на успішній реалізації гуманістичного принципу в освітньому закладі за умови визнання пріоритетних цінностей особистості педагога та учнів, зміни позиції викладача, який повинен завжди дотримуватися особистісно орієнтованого підходу в навчанні і вихованні. Особистісно орієнтований підхід є втіленням гуманістичної педагогіки, тому що окреслює ідею нового погляду на особистість як мету освіти. Сьогодні це насамперед гармонійний розвиток особистості дитини, а партнерство – це головна категорія навчання і виховання, де вихователі і вихованці є рівноправними суб'єктами навчально-виховного процесу, які мають свободу і рівні умови вибору. Головне завдання школи – розвинути дитину, щоб вона сама, без примусу, могла і хотіла здобувати знання, вміння і навички, розвивати здібності. Нова орієнтація освіти утворюється під впливом соціальних, теоретичних та освітніх факторів. Проте педагогу необхідно спочатку самому навчитися мислити комплексно, поєднуючи в своїй роботі всі доступні способи досягнення цілей і виконання поставлених завдань.

Ключові слова: педагогіка партнерства, Нова українська школа, гуманізм, особистісно орієнтований підхід, реформа середньої освіти, учні, батьки, вчителі.

Інтеграція України у європейський та світовий освітні простори потребує актуалізації змісту освіти відповідно до сучасних потреб суспільства. Насамперед важливого значення набуває середня освіта, яка є основою для успішного здобуття наступних освітніх шаблів й безперервного навчання впродовж усього життя.

Україна тільки стає на цей шлях. Реформа середньої освіти має на меті підготувати випускника школи як всебічно розвинену, цілісну особистість із критичним мисленням, патріота, інноватора, який вдосконалюватиме себе і навколишній світ.

Згідно з концепцією реформування середньої освіти, розробленою Міністерством освіти і науки України, місія Нової української школи полягає у тому, щоб допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками [6]. Такий підхід вимагає перегляду, переоцінки всіх компонентів педагогічного процесу, організації особливої взаємодії між його учасниками.

У сучасних педагогічних дослідженнях проблем середньої школи немає єдності поглядів на феномен партнерства, не систематизовані його методологічні аспекти, не визначено напрями співпраці з батьками. Причому останнє є достатньо болісним питанням у багатьох школах, вирішення розбіжностей здебільшого заважає середовищу недовіри і невміння встановити діалог. У процесі педагогічної взаємодії не завжди віддається пріоритет таким особистісним категоріям, як свобода, вибір, самоорганізація, самовизначення, автономність, які надають гуманістичного сенсу звичним для педагогічної діяльності поняттям і зміщують акценти на позиції співтворчості і партнерства.

Партнерська педагогіка як новий напрям педагогічної науки з'явилась у середині 80-х років ХХ століття, на самому початку перебудовних процесів, як узагальнення наукових поглядів і досвіду педагогів вітчизняної і зарубіжної школи [2]. Вона сприяла багаточисленним інноваційним процесам в освіті, вихованні й розвитку молодого покоління, викликала суспільний резонанс і прагнення оновити школу, зміст, традиційні форми і методи навчання, запропонувала обґрунтування ідей гуманізму, співпраці дорослих і дітей. Ініціаторами наукового пошуку в цьому напрямі були педагоги-новатори з різних регіонів Радянського Союзу (Ш. Амонашвілі, І. Волков, С. Ільїн, М. Щетинін, С. Лисенкова, В. Шаталов, В. Караковський й інші) [10].

Мета педагогічного процесу, як наголошували педагоги-новатори, – це гармонійний розвиток особистості дитини, а партнерство – це головна категорія навчання і виховання, де вихователі і вихованці є рівноправними суб'єктами навчально-виховного процесу, які мають свободу і рівні умови вибору. На їхню думку, головне завдання школи – розвинути дитину, щоб вона сама, без примусу, могла і хотіла здобувати (а не отримувати!) знання, вміння і навички, розвивати здібності.

Аналізуючи процес становлення педагогіки партнерства в Україні, доцільно також звернутися до педагогічної спадщини таких педагогів, як А. Макаренко, В. Сухомлинський, О. Захаренко. Їхні авторські системи хоч і відрізняються, але й мають універсальні найголовніші ідеї, зокрема, що у педагогічному процесі велике значення надається спілкуванню між учнями й педагогами [4]. Підтвердженням цього є відомий вислів В. Сухомлинського: «Якщо вчитель став другом для дитини, якщо ця дружба осяяна благородним потягом, поривом до чогось світлого, розумного, у серці дитини ніколи не з'явиться зло» [6].

Серед сучасних досліджень партнерської позиції педагога в освітньому закладі можна виділити праці І. Унгурян, І. Цікри, І. Куліди, М. Смірнкової, Н. Калініченко, Т. Кравчинської та інших. Із прийняттям Кабінетом Міністрів України концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року перед школою поставлені нові завдання, серед яких головне – здійснення навчально-виховного процесу на основі партнерської педагогіки. Вона має стати в центрі взаємин не лише учителя й учня, а й батьків. Тому це питання потребує додаткового вивчення, зокрема стосовно методологічних підходів і концептуальних ідей її реалізації.

Метою статті є визначення основних засад педагогіки партнерства як однієї з головних ідей концепції Нової української школи, аналіз процесу її становлення в Україні, дослідження закордонного досвіду, а також розкриття принципів, методологічних підходів й шляхів її реалізації в сучасних умовах реформування середньої освіти.

Теорія та практика освіти в різні періоди базувалися на різних підходах, які можна об'єднати в дві групи:

- 1) підходи, що базуються на навчанні учнів з урахуванням потреб суспільства;
- 2) підходи, в яких акцент ставиться на особистість учнів і їхні потреби в освіті.

Взасмодію «вчитель-учень» прийнято поділяти на два типи: суб'єктно-об'єктна, де учень виступає в ролі пасивного учасника освітнього процесу, що наповнюється знаннями, і суб'єктно-суб'єктна, за якої учень відіграє активну роль у власному навчанні й розвитку.

Протягом десятиліть учень розглядався як об'єкт педагогічного впливу. На другий план відходило багато аспектів соціального становлення особистості, емоційних відносин, що складаються у вчителя й учня і впливають на ставлення останнього до навчання та на все, що з ним відбувається в межах школи. Нова орієнтація освіти утворюється під впливом безлічі факторів – соціальних (необхідність самостійної, автономної особистості), теоретичних (розвиток наукових досліджень про механізми розвитку особистості), освітніх (розвиток концепції безперервної освіти, яка залежить від потенціалу самої освітньої системи, перш за все середньої освіти).

У СРСР термін «педагогіка співробітництва» вперше з'явився у 1986 році. Тоді був опублікований Маніфест «Педагогіка співробітництва», що був підписаний у Переделкіно робочою групою, до складу якої увійшли відомі на той час педагоги-новатори. Вони об'єднали свої зусилля і поділилися власним досвідом і здобутками, накопиченими за двадцять років практичної роботи у школі. Засновниками педагогіки співробітництва вважаються С. Соловейчик разом із В. Матвеевим (редактором «Учительської газети») та вищезгаданими педагогами-новаторами [10].

Вони підкреслювали, що педагогіка партнерства передбачає особистісний підхід, що полягає в сприйнятті кожної дитини як цінності, у виявленні й врахуванні особистісних якостей учня, який на кожному уроці отримує оцінку за активність, ініціативність, допитливість і творчість, вибирає завдання за своїми здібностями, переконується, що його цінують.

У роботах педагогів-новаторів велика увага приділяється діяльності вчителя-вихователя, завдання якого полягає в тому, щоб уміти слухати учня, вести з ним діалог, зрозуміти його інтереси і допомогти правильно, з наукового погляду усвідомити їх, вчити розуміти і виражати себе, допомагати стати особистістю. На уроках педагог прагне навчити кожного школяра, орієнтує його на успіх, сприяє організації гуманістичних відносин, співтворчості, вчиться сам і вчиться у своїх учнів.

Звідси важливий складник педагогічного процесу, заснованого на співробітництві, – це самоосвіта і саморозвиток вчителя. Зміст і методи роботи педагогів-новаторів мають одну загальну мету – виховання, навчання і розвиток дітей на основі принципів гуманізму.

В Україні термін «педагогіка партнерства» почали активно вживати після прийняття концепції Нової української школи (2016 р.), в якій вона є однією з ключових ідей. У концепції зазначається, що педагогіка партнерства – це не тільки співпраця вчителів з дітьми, а й з батьками, які об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат [6]. На перший погляд звучить бездоганно. Однак якою є межа співпраці з батьками і яка модель була б оптимальною для України?

Наприклад, для налагодження партнерських стосунків адміністрації та вчительського колективу шкіл Польщі з батьками учнів пішло більше десяти років. Нині ця співпраця закріплена у діяльності батьківської та педагогічної рад і учнівського самоврядування. Батьківська рада, зокрема, має право порушувати питання стосовно проекту фінансового плану школи, висловлювати думку щодо професійних досягнень учителів та успішності навчання учнів [9]. Схожа система діє у Німеччині. Тут у школах створений такий орган, як батьківська конференція, що впливає на обрання директорів шкіл і підбір підручників [8].

Прикладом ефективної дії педагогіки партнерства є система освіти Фінляндії. Вона посідає перше місце за показником рівня знань, друге місце – у сфері природничих наук, п'яте – в галузі математики. Демократичний стиль педагогічного спілкування, який є основою партнерської педагогіки, виявляється передусім у тому, що учні звертаються до вчителя на перше ім'я. Значна увага приділяється фінськими педагогами внутрішній мотивації учнів до навчання. Так, у своїй професійній діяльності вчителі керуються вірою у справедливість і заохочення, індивідуальною підтримкою, їхні дії спрямовані на зміцнення навичок критичного мислення учнів, розвиток у них впевненості в собі та толерантності [7].

Досліджуючи американські школи, міжнародний радник з питань освіти Кен Робінсон дійшов висновку, що співпраця батьків і школи – це запорука кращої успішності учнів. Однак він застерігає батьків від надмірної опіки над своїми дітьми. Контроль за кожним кроком дитини, вирішення за неї всіх проблем, вимагання у вчителя кращих оцінок, виправдання проблемної поведінки дитини і прогалин у виконанні домашніх завдань негативно впливає на її розвиток та успішність. Діти таких батьків не вміють самостійно вирішувати свої проблеми, вони не мають потреби ні за що боротися, тому не знають, що таке поразка, вони просто бояться зазнати невдачі [5].

Що стосується України, то прийнятий Верховною Радою новий закон «Про освіту» змінює саму філософію навчання. Вперше на головний план ставиться особистість, а не механізми навчального процесу. Партнерська педагогіка набуває вагомого значення як вектор гуманного і творчого підходу до кожного учасника освітнього процесу.

Нова школа в Україні, згідно з прийнятою концепцією реформування, працюватиме на таких основних принципах:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [6].

Педагогіка партнерства не скасовує вимогливість вчителя, оскільки, як свідчить практика, саме вимогливі й справедливі вчителі мають найбільшу повагу та довіру серед учнів. Однак тепер в основі української школи – особистісно орієнтована модель освіти, що максимально враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси, на практиці реалізуючи принцип дитиноцентризму.

Важливу роль у навчально-виховному процесі відіграє діалогічність. Діалог з учителем – основа морального вибору і самовизначення. Головним детермінантом є особистість педагога, його позиція, що виступає показником його компетентності, здатності до духовного розвитку і відкритого контакту з учнями. Довірлива атмосфера – передумова відкритого, змістовного спілкування та діалогу.

Процес становлення партнерської професійної позиції педагога ґрунтується на гуманістичній парадигмі освіти [3]. Поняття «гуманізм» означає людяність людини, любов до людей, комунікативність соціуму, повагу до особистості. Головною цінністю освіти в межах гуманістичної парадигми є людина, особистість. Звідси освітній процес розуміється як створення умов для саморозвитку конкретної особистості. Успішна реалізація гуманістичного принципу в освітньому закладі вимагає визнання пріоритетних цінностей особистості педагога та учнів, зміни позиції викладача, який повинен завжди бути «попереду учня», а не «над учнем», дотримуватися особистісно орієнтованого підходу в навчанні і вихованні.

Рис. 1. Концептуальні ідеї педагогіки партнерства

На основі аналізу літератури, досліджень праць педагогів-новаторів і сучасних вчених педагогічної науки були виділені концептуальні ідеї педагогіки партнерства, які сьогодні є актуальними і можуть використовуватися в сучасній українській школі (рис. 1).

Таким чином, потрібно зазначити, що в педагогіці партнерства категорія «співпраця» виступає як педагогічна цінність, що формується в навчально-виховній системі, і водночас є фактором, що об'єднує учасників навчально-виховного процесу і ставить кожного в суб'єктну позицію в навчанні і вихованні. Вона є орієнтиром щодо формування професійної компетентності, доброзичливих, партнерських міжособистісних стосунків, заснованих на взаєморозумінні, любові, совісті, повазі, турботі та підтримці в різних видах спільної діяльності.

Висновки. За роки свого розвитку педагогіка партнерства зазнала безлічі змін, які є результатом недосконалості, як і самої системи освіти, так і менталітету

суспільства. Партнерська педагогіка для більшості пересічних педагогів є досить складною в реалізації на практиці. Справа в тому, що сама громадян – це ідея, розрахована на адекватну взаємодію між собою обох сторін – педагогів і учнів. І якщо педагоги здебільшого докладають зусилля для досягнення максимальної взаємодії і взаєморозуміння з учнями, то серед учнів поки що частіше зустрічаються опір і несамостійність. Підтримка діалогу з такими дітьми не кожному під силу.

Однак педагогіка партнерства з кожним роком доводить свою необхідність у досягненні головної мети сучасного світу – створення нового гуманного суспільства, вільного від офіціозу. Подолати інертність мислення і вийти на якісно новий рівень системи освіти і виховання – ось головне завдання сучасної педагогіки. Для виконання цього завдання педагогу необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи ведення уроку, але й виявляти ініціативу і будувати процес навчання і виховання таким чином, щоб ученю був постійно до нього залучений. Як інструменти партнерської педагогіки можна використовувати цікаву і захоплюючу розповідь, відверту бесіду, ігрові методи, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень тощо. Ці прийоми роботи на уроці викликають інтерес, формують вміння слухати інших, висловлювати свою думку, активізують пізнавальну діяльність, сприяють вмінню спілкуватися, тобто є ефективним засобом розвитку комунікативних компетенцій особистості. Навіть більше, запропоновані методи в роботі дозволяють вирішити головну задачу середньої школи – підтримувати, розвивати інтерес учнів до навчання, зробити цей процес незворотним протягом усього життя людини.

Проте педагогу необхідно спочатку самому навчитися мислити комплексно, поєднуючи в своїй роботі всі доступні способи досягнення цілей і виконання поставлених завдань. Учителям варто підвищувати свою цифрову грамотність, орієнтуватися в сучасних молодіжних субкультурах, стежити за іграми, фільмами, соціальними мережами. Також потрібно мати на увазі, що більшість батьків вважає за краще віддати дитину в школу і мінімально відволікатися на її навчання. Треба робити акцент на тому, що школа більше не є замкнутим, статичним утворенням. Учасникам «педагогічного трикутника» варто вміти чути не лише один одного, але й світ навколо.

Використана література:

1. Калініченко Н.А. Педагогіка співробітництва Миколи Кодака – сучасника Василя Сухомлинського. *Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки* / ред. кол.: Радул В. В. [та ін.]. Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Вип. 102. С. 55-62.
2. Педагогіка співробітництва – основа сучасної моделі навчально-виховного процесу у вищих військових навчальних закладах / І. О. Цікра, І. М. Куліда. *Військова освіта*. 2013. № 2. С. 172–180.
3. Унгурян І.К. Формування гуманних взаємовідносин педагога та учня як складова педагогіки партнерства нової української школи. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2017. Вип. 4. С. 330–335.
4. Макаренко А., Сухомлинський В.О. Захаренко: естафета гуманної педагогіки. URL: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/103/%D0%90.%20%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BEed.pdf>.
5. Кен Робінсон про співпрацю батьків і шкіл у США. URL: <http://nus.org.ua/articles/ken-robinson-pro-spivpratsyu-batkiv-i-shkil-u-ssha/>.
6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Освітній трансформер: Фінляндія як натхнення. URL: <http://education-ua.org/ru/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhennya>.
8. Педагогіка партнерства: польський, канадський, німецький та український досвід. URL: <https://osvitoria.media/experience/pedagogika-partnerstva-polskyj-kanadskyj-nimetskyj-ta-ukrayinskyj-dosvid/>.
9. Педагогіка партнерства: польський досвід спілкування вчителів з батьками. URL: <http://rivne1.tv/Info/?id=85655>.
10. Педагогіка співробітництва: сутність, ключові ідеї, форми та методи. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/31097/.

References:

1. Kalinichenko, N. A. (2012). Pedagogika spivrobitnytstva Mykoly Kodaka – suchasnyka Vasylya Sukhomlynskoho [Cooperative pedagogy of Mykola Kodak is a contemporary of Vasyl Sukhomlinsky]. Kirovohrad: Naukovi zapysky KDPU. Seriya: Pedagogichni nauky. Iss. 102, pp. 55–62 [in Ukrainian].
2. Cikra, I. O., Kulida, I. M. (2013). Pedagogika spivrobitnytstva – osnova suchasnoyi modeli navchalno-vykhovnoho procesu u vyshchikh viyskovykh nvchalnykh zakladakh [Cooperative pedagogy is the basis of the modern model of educational process at higher military educational establishments]. Viyskova osvita. № 2, pp. 172–180 [in Ukrainian].
3. Unhurian, I. K. (2017). Formuvannia humannykh vzayemovidnosyn pedahoha ta uchnia yak skladova pedahohiky partnerstva novoyi ukrayinskoyi shkoly [Formation of a teacher-student humane relationship as a part of the cooperative pedagogy of the new Ukrainian school]. Duhovnist osobystosti: metodolohiya, teoriya i praktyka. Iss. 4, pp. 330–335 [in Ukrainian].
4. Makarenko, A., Sukhomlynskyi, V., Zakharenko, O. Estafeta humannoyi pedahohiky [Relay of Humane Pedagogy]. Retrieved from: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/103/%D0%90.%20%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BEed.pdf> [in Ukrainian].
5. Ken Robinson pro spivpraciyu batkiv i shkil u SShA [Ken Robinson on parents-school collaboration in the US]. Retrieved from: <http://nus.org.ua/articles/ken-robinson-pro-spivpratsyu-batkiv-i-shkil-u-ssha/> [in Ukrainian].
6. Nova ukrayinska shkola. Konceptualni zasady reformuvannia serednioyi shkoly [New Ukrainian School. Conceptual principles of the secondary school reforming]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].

7. Osvitniy transformer: Finliandiya yak natkhnennia [Educational transformer: Finland as inspiration]. Retrieved from: <http://education-ua.org/ru/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhnennia> [in Ukrainian].
8. Pedahohika partnerstva: polskyi, kanadskyi, nimecky i ta ukrayinskyi dosvid [Cooperative pedagogy: Polish, Canadian, German and Ukrainian experience]. Retrieved from: <https://osvitoria.media/experience/pedagogika-partnerstva-polskyj-kanadskyj-nimetskyj-ta-ukrayinskyj-dosvid/> [in Ukrainian].
9. Pedahohika partnerstva: polskyi dosvid spilkuvannia vchyteliv z batkiamy [Cooperative pedagogy: Polish experience of teachers-parents communication]. Retrieved from: <http://rivne1.tv/Info/?id=85655> [in Ukrainian].
10. Pedahohika spivrobotnictva: sutnist, kluchovi ideyi, formy ta metody [Cooperative pedagogy: essence, key ideas, forms and methods]. Retrieved from: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/31097/ [in Ukrainian].

Shevchuk H. Y. Pedagogy of partnership in Ukraine: establishment and development

The article provides main foundations of the partnership pedagogy as one of the main ideas of the New Ukrainian School concept, the mission of which is to develop abilities, talents and possibilities of every child. Partnership pedagogy becomes important as a vector of humane and creative approach to every participant of the educational process.

The process of the partnership pedagogy formation in Ukraine is analyzed, foreign experience of its formation is investigated and examples of the effective impact of partnership pedagogy in individual countries are presented. The principles, methodological approaches and ways of its implementation in modern conditions of secondary education reforming are revealed. It is stated that the partnership pedagogy every year proves its need to achieve the main goal of the modern world – creation of a new humane society. Emphasis is placed on the successful implementation of the humanistic principle at the educational establishment, under the conditions of the priority values recognition of the teacher and students' personality, the change of the teacher position, who must always adhere to a personally-oriented approach in teaching and upbringing. Personally oriented approach is the embodiment of the humanistic pedagogy. Because it outlines the idea of a new perspective on personality as a goal of education. Today, it is a harmonious development of the child's personality, and partnership is the main category of education and training, where educators and pupils are equal subjects of the educational process, who have freedom and equal conditions of choice. The main task of school is to develop a child so that he/she, without compulsion, could and would like to acquire knowledge, skills and develop abilities. The new orientation of education is formed under the influence of social, theoretical and educational factors. However, the teacher must firstly teach himself to think complexly, combining in his work all the available ways to achieve goals and fulfil the set tasks.

Key words: pedagogy of partnership, New Ukrainian School, humanism, learner-centred approach, secondary education reform, students, parents, teachers.

УДК 372.881.111.1

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2019.71.63>

Якименко П. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ: ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ

Актуалізується проблема підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до профільного навчання старшокласників, теоретично досліджено наукові підходи вчених до тлумачення ключових понять «підготовка», «професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя іноземної мови», «готовність до професійно-педагогічної діяльності».

У контексті проблеми дослідження поняття «підготовка майбутніх учителів іноземної мови» розглядаємо як безперервний, цілісний, системний і керований освітній процес, який забезпечує готовність студентів до професійно-педагогічної діяльності та сформованість інтегрованого особистісного утворення, що містить у своїй структурі мотиваційно-ціннісний, когнітивно-операційний, рефлексивний, діяльнісний, особистісний компоненти.

Важливо зазначити, що для характеристики поняття «професійно-педагогічна готовність» вчені використовують поняття «професійна компетентність», яке визначається як професійна готовність і здатність суб'єкта праці до виконання завдань і обов'язків повсякденної діяльності.

Результатом підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності є певний рівень готовності до професійної діяльності, активно-діяльнісний стан особистості, що охоплює позитивне ставлення до професії, здібності, знання, вміння, навички, стійкі професійно важливі якості.

Професійна готовність майбутнього вчителя іноземної мови до педагогічної діяльності характеризується його професійною кваліфікацією та певною сукупністю особистісних якостей і властивостей.

Варто зазначити, що організація у закладах вищої освіти професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови має певні особливості, які ґрунтуються на інтегрованому підході до забезпечення змісту навчально-виховного процесу.

Дефінітивний аналіз поняття «професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів іноземної мови» дає підстави стверджувати, що результатом зазначеного процесу є загальнокультурна, професійна, психолого-педагогічна, лінгвістична, методично-технологічна підготовка, що є важливою умовою забезпечення якості та продуктивності реалізації освітнього, практичного та виховного компонентів профільного навчання старшокласників.

Ключові слова: майбутній учитель іноземної мови, професійно-педагогічна підготовка, професійна компетентність, готовність, професійна готовність, навчання, виховання, педагогічний процес.